

Energidepartementet
Att:
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Høringsbrev - Faglig utredning av forbrenningsutslipp fra olje og gass utvunnet på norsk kontinentalsokkel

Fiskeridirektoratets uttale til fagutredningen «Klimagassutslipp fra olje og gass utvunnet på norsk kontinentalsokkel».

Innledningsvis vil vi vise til vår høringsuttalelse av 11. juni 2024 til Energidepartementets forslag til Utredningsprogram for den fagutredningen som nå foreligger.

Som forvalter av marine ressurser og miljø, grunnleggende for sjømatproduksjon, erfarer Fiskeridirektoratet allerede nå konsekvensene klimaendringene har på vårt havmiljø og produktiviteten i våre fiskebestander, ref. Kjesbu m.fl. (2022). Vi har erfart at rekrutteringen av ungfisk inn i vår viktigste fiskebestand – nordøst-arktisk torsk, har ligget under middelnivået siden 2014, og at denne svikten ikke lar seg forklare ut fra gytebestand og fangst. I en nylig publisert artikkel i Nature viser forskere ved Havforskningsinstituttet at gytefeltene for verdens største sildebestand – norsk vårgytende sild – er flyttet ca. 800 km lengre nord, noe som skyldes både klima og fiskeri, se Slotte m.fl. (2025). Økte havtemperaturer og marine varmebølger endrer også hvor norske oppdrettsarter kan oppdrettes, se Falconer m.fl. (2020, 2024). Klimaendringene påvirker og vil påvirke sjømatproduksjon fra Norge.

Så til fagutredningen der det blant annet oppsummeres med følgende;

«Studiene som er presentert i denne rapporten, viser at nettoeffektene av globale utslipp av økt olje og gassproduksjon på norsk kontinentalsokkel er vesentlig lavere enn det beregninger av brutto klimagassutslipp viser.

Det er i dag ikke mulig å presist estimere hvor mye klimagassutslipp fra økt norsk olje- og gassproduksjon øker sannsynligheten for at vippepunkter nås, samt hvordan utslippene isolert påvirker miljøet i Norge. Det eksisterende kunnskapsgrunnlaget om effekten av globale klimagassutslipp på miljøet i Norge er, etter departementets syn, dekkende også for de utslippsendringer som kan oppstå som følge av nye utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel.

En generell konklusjon er at økte utslipp medfører økte temperaturer som igjen øker sannsynligheten for miljøkonsekvenser i Norge. Dette gjelder alle utslipp, små og store, fra all menneskelig aktivitet, inkludert bruk av olje og gass produsert på norsk kontinentalsokkel.»

Med tanke på at dette er en utredning avgrenset til norsk petroleumssektor legger vi til grunn at utslipp fra andre sektorer, i denne utredningen, ikke er relevant å vise til. Selv om nettoutslippene fra økt norsk olje- og gassproduksjon skulle være lavere enn bruttoutslippene, konkluderer fagutredningen med at slik aktivitet øker temperaturen og sannsynligheten for miljøkonsekvenser i Norge.

Dette er en konklusjon Fiskeridirektoratet er enig i. Men det er en generell konklusjon, og det vil være behov for å kartlegge nærmere hvilke miljøkonsekvenser en kan forvente, og sannsynligheten for at disse materialiserer seg. Det er naturlig nok langt vanskeligere, selv om kunnskapen om dette er sterkt økende.

Fagutredningens kapittel 4, som omhandler dette spørsmålet, viser riktignok til eksisterende kunnskapsstatus, men går ikke i dybden på denne. For at fagutredningen skal kunne anvendes i årene som kommer må den oppdateres med ny kunnskap om hvilke miljøkonsekvenser økt olje- og gassproduksjon vil ha for miljøet i Norge og landets havområder. Den bør være tydeligere på hvilke typer miljøeffekter som bør vurderes. For konsekvenser inn mot sjømatproduksjonen vil det i denne sammenheng være nyttig å holde tett kontakt med Havforskningsinstituttet.

Fiskeridirektoratet forstår at dette er krevende, og at en i mange sammenhenger vil oppleve at kunnskapen om miljøkonsekvenser ikke er tilstrekkelige. Men manglende kunnskap kan ikke føre til at man ikke gjør det som anses som nødvendig av hensyn til Grunnloven §112, og føre-vår prinsippet må trekkes inn. At nettoeffekten fra olje- og gassproduksjon på norsk sokkel er relativt liten i forhold til globale utslipp, har blitt utledet til at den heller ikke betyr noe for potensielle miljøkonsekvenser. Vi legger til grunn at dette ikke er en tankegang som bør gjøre seg gjeldende for et land som er avhengig av en rekke andre naturressurser enn olje og gass nå og i årene fremover.

Slik vi forstår er konklusjonen at utvinning av olje og gass fra norsk kontinentalsokkel at klimagassutslippene øker og dermed risiko for negative miljøkonsekvenser i Norge, men at nivå er vanskelig å bestemme. Dette blant annet fordi det ikke er en lineær sammenheng mellom utslipp og bestemte biologiske effekter. Som forvalter av utsatte naturbaserte næringer vil Fiskeridirektoratet anbefale at det legges til grunn en mer detaljert og sektorspesifikk føre-vår tilnærming når fagutredningen oppdateres.

Kilder:

Falconer, L. et al., 2020. The importance of calibrating climate change projections to local conditions at aquaculture sites. Aquaculture 514 (2020) 734487.

Falconer, L. et al. 2024. Diversification of marine aquaculture in Norway under climate change. Aquaculture 593 (2024) 741350.

Kjesbu O. et al, 2022: Highly mixed impacts of near-future climate change on stock productivity proxies in the Northeast Atlantic. Fish and Fisheries. 2022.Vol 23, pp 601-615

Slotte A, et al, 2025: Herring spawned poleward following fishery-induced collective memory loss. Nature.

Med hilsen

Paul Magnus Oma
seksjonssjef

Per Sandberg
fagdirektør

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Energidepartementet

Postoks 8148 Dep

0033 OSLO

Kopi til:

Frank Bakke-Jensen

Ingrid Askeland Johnsen

Jens Christian Holm

Jon-Erik Henriksen

Paul Magnus Oma

Rune Mjørnlund

